

**NOUSIAISTEN KUNNAN
TIETOTILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020**

Yhteistoimintaryhmä 24.3.2021 § 6
Kunnanhallitus 29.3.2021 § 69
Valtuusto 28.6.2021 § 33

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö	3
3. Tietosuojavastaava	4
4. Tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja henkilökunnan koulutus.....	4
5. Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut	5
6. Rekisteröidyn oikeudet.....	6
7. Tietosuojaa koskevat uhat	6
8. Tietosuojaloukkaukset	7
9. Vuoden 2021 kehittämiskohteet.....	7

1. Johdanto

Tietotilinpäättöksen tarkoituksena on tarjota ajantasainen tilannekuva Nousiaisten kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan toteutumisesta. Sen tavoitteena on lisätä avoimuutta ja luottamusta siihen, että organisaatiossa noudatetaan organisaation luomia tietoturva- ja tietosuojaperiaatteita ja käsitellään henkilötietoja niiden mukaisesti. Tietotilinpäättös korostaa vastuullisuutta tiedon käsittelemisessä. Kuntaorganisaatiossa käsitellään huomattavasti erilaista sensitiivistä henkilödataa, joten luottamus on toiminnan elinehto. Luottamuksen merkitys korostuu tällä hetkellä, kun kuntalaisten palveluja digitalisoidaan, ja digitaalisten palveluiden kehittäminen edellyttää tietoturvan ja tietosuojan huomioimista.

Tietotilinpäättöksen koonnista vastaa tietosuojavastaava yhdessä hallintojohtajan kanssa. Tietotilinpäättös laaditaan kerran vuodessa tilinpäättöksen yhteydessä, ja se täydentää tietoturvan ja tietosuojan osalta tilinpäättöksessä esitettyjä tietoja. Tämä tietotilinpäättös on Nousiaisten kunnan historian toinen ja sen tarkoituksena on antaa luottamushenkilöille sekä kuntalaisille kuva siitä, millä tavalla henkilötietojen käsittely on huomioitu Nousiaisten kunnassa ja millä tavoin tietoturva- ja tietosuoja-asioita on huomioitu kalenterivuonna 2020. Tavoitteena on tulevina vuosina tämän dokumentin pohjalta kehittää edelleen tietotilinpäättöstä.

Tietosuojasääntely koostuu tietosuoja-asetuksesta, kansallisesta tietosuojalainasta sekä erityislainsäädännöstä. Suomessa tietosuojavaltuutetun toimisto valvoo tietosuojalainsäädännön noudattamista. Tietosuoja-asetuksessa (GDPR) on keskeisenä teemana tietosuojariskien hallinta ja rekisterinpitäjän tilintekokykyisyys-periaate. Osoitusvelvollisuuteen kuuluu mm. se, että organisaation sopimuksissa ja alihankinnoissa on huomioitu tietosuojan ja -turvan vaatimukset. Lisäksi rekisterinpitäjän tulee huomioida rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat riskit.

2. Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) on nyt sovellettu kohta kolme vuotta. Eurooppalaisen digitalisaatio-kehityksen ja siinä onnistumisen ehdottomassa keskiössä ovat kansalliset ja digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittäminen sekä luottamuksen rakentaminen ja ylläpitäminen. Kaiken kaikkiaan lainsäädäntö on isossa murroksessa liittyen tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojaan.

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) tuli voimaan 1.4.2019. Uusi laki sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset. Useimmat uuden lain sisältämät perusvaatimukset ovat yleisellä tasolla, ja niitä on tulkittava jatkossa samaan aikaan muun muassa tiedonhallintalain, julkisuuslain ja tietosuojalainsäädännön (kuten EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen) kanssa

Julkisen hallinnon tiedonhallintalaki (906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta ja tietoturvallinen käsittely. Lisäksi lailla mahdollistetaan tietoaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen sekä edistetään tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta.

3. Tietosuojavastaava

Nousiaisten kunta hankki ajalla 1.1.-31.5.2020 tietosuojavastaavan palvelut ostopalveluna Ict-Factor Oy:ltä. Kunnanhallitus on kokouksessaan 10.2.2020 § 28 päättänyt nimetä Nousiaisten kunnan tietosuojavastaavaksi kirjanpitäjä Virva Kiurun 1.6.2020 alkaen ja irtisanoa ostopalvelusopimuksen Ict-Factor Oy:n kanssa päättymään 31.5.2020 lukien. Virva Kiuru on toiminut kalenterivuonna 2020 kunnan tietosuojavastaavana ajalla 1.6.-31.12.2020.

Tietosuojavastaavan tehtävät:

1. seuraa tietosuojasääntöjen noudattamista koko organisaatiossa ja tuo esiin havaitsemiaan puutteita
2. antaa tietoja ja neuvoja tietosuojasääntöjen mukaisista velvollisuuksista johdolle ja henkilötietoja käsitteleville työntekijöille
3. antaa pyydettyä neuvoja tietosuojan vaikutustenarvioinnin tekemisestä ja valvoo vaikutustenarvioinnin toteutusta
4. on rekisteröityjen yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa
5. on tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyshenkilö ja tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa.

4. Tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja henkilökunnan koulutus

Kunta informoi ja kouluttaa henkilöstöään tietosuojaan liittyvistä ajankohtaisista asioista erityisesti tietosuojavastaavan uutiskirjeillä. Henkilöstölle lähetettävän sähköpostin lisäksi tietosuojavastaavan uutiskirjeet on koottu Nousiaisten kunnan henkilöstön Intraan. Tietosuojavastaavan uutiskirjeissä on käsitelty tärkeitä tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia kysymyksiä, ajankohtaisia tilanteita sekä kertausta tietosuojaa koskevasta sääntelystä.

Vuoden 2020 tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja niiden aiheet:

- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 51
  - Aiheena piilokopio-toiminnon käyttäminen sähköpostissa sekä lähetyksiin asettaminen sähköpostiin
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 50
  - Aiheena kesäajan tietojenkalasteluyritykset
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 49
  - Aiheena tietosuojan huomioiminen yleisötilaisuuksien osalta liittyen aluehallintoviraston ja Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksiin
  - kulttuuriministeriön ohjeistukseen
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 48
  - Aiheena koronavirus+tietuoja sekä WhatsApp-tilien vahvistuskoodien kalastelu
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 47
  - Aiheena Kyberturvallisuuskeskuksen vuosikatsaus
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 46
  - Aiheena tietuoja ja tietoturva etätyössä
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 45

- Aiheena kielteisen vastauksen antaminen saapuneeseen tietopyyntöön sekä työntekijän sähköpostiviestit työsuhteen purkutilanteessa
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 44
  - Aiheena Henkilötietojen käsittely koronavirukseen liittyen
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 43
  - Aiheena kaksi case-tietosuojarikkomusta
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 42
  - Aiheena rekisteröidyn oikeudet eri tilanteissa
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 41
  - Aiheena henkilötietojen käsittelijät
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 40
  - Aiheena rekisteröidyn suostumus henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 39
  - Aiheena erityisten henkilötietoryhmien käsittely

Vuonna 2020 toteutettiin tietosuojavastaavan tehtävien siirto ICT Factor Oy:ltä kirjanpitäjälle. Tämän johdosta keväällä toteutettiin tiedonsiirtoa tietosuojaan liittyen, ja syksyllä jatkettu uuden tietosuojavastaavan kouluttamista tehtävään.

5. Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut

Koko kunnan henkilötietoja sisältävien rekisterien määrä on 29. Rekistereiden tietosuojaselosteet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta:

<https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaselosteet/>

Rekistereitä ovat:

- Sidonnaisuusrekisteri
- Henkilöstöhallinto-rekisteri, johon kuuluvat seuraavat henkilöstöhallinnon järjestelmät ja osarekisterit: Pegasos, Web-tallennus, WebPala, WebAGS ja AGS Client
- Asianhallintajärjestelmä (Dynasty for SQL)
- Myyntilaskujen sähköinen kierrätys (Pro eLaskutus)
- Kirjanpito ja sisäinen laskenta (Raindance)
- Ostolaskujen sähköinen kierrätys ja arkisto
- Kuntarekry-järjestelmä
- Kameravalvontajärjestelmä
- Yhteydenotto-pyyntölomakkeen rekisteri
- Kunnan kotisivujen yritys ja yhdistys rekisteri
- Liukuasteiden jakelu
- Vesihuollon asiakastietojärjestelmä
- Yksityisteiden kunnossapitoavustukset
- KuntaNet-rekisteri, joka sisältää rakennusvalvontaosan, rakennus- ja huoneistorekisterin, kiinteistöjen omistajaluettelon, maa-ainestenoton valvontaosan ja väestörekisterin. MapInfo on paikkatieto-ohjelmisto, joka toimii karttapohjaisena liittymänä KuntaNet-rekisterin tietoihin.
- Oppilastietojen hallintajärjestelmä (MultiPrimus)
- Vaskikirjastojen asiakasrekisteri
- Varhaiskasvatuksen asiakasrekisteri (sisältää päivähoito Mukana mobiiliin ja eAsiainnin)

- Etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajatoiminnan asiakasrekisteri
- Kysely- ja tutkimuspalvelu (Webropol)
- Kuntosalin asiakasrekisteri
- Saattajakorttirekisteri
- Tapahtumien osallistumisrekisterit
- Opetuskäytössä olevat ohjelmat sekä sähköiset työskentely-ympäristöt
- Luottamushenkilökortisto
- Kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmä
- Sähköposti (G-suite)
- Nuorisotilojen asiakkaat – Nuorisokortti
- Pyydä Apua –nappi
- Rakennusluparekisteri Lupa.fi

Rekisterinpitäjän vastuut henkilörekistereistä jakautuu kunnanhallituksen ja lautakuntien kesken. Kunnanhallitus toimii rekisterinpitäjänä niiden henkilöstörekistereiden osalta, jotka koskevat useampaa toimialaa. Lautakunnat toimivat rekisterinpitäjinä oman toimialansa henkilöstörekistereiden osalta.

6. Rekisteröidyn oikeudet

Kuntalaisille suunnatut tietosuojaohjeet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta <https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaoselosteet/>

Tällä hetkellä tietopyyntöprosessi toimii manuaalisesti. Tietopyynnön voi toimittaa joko:

- 1) postitse tietosuojaoselosteessa mainitulle yhteyshenkilölle osoitettuna tai
- 2) asioimalla henkilökohtaisesti, jossa tarkistetaan henkilöllisyys.

Asiakas voi tulla noutamaan pyytämänsä tiedot kunnanvirastolta. Tiedot voidaan toimittaa hänelle myös postitse.

Rekisteröidyiltä tulleiden pyyntöjen määrä 1.1.2020 –31.12.2020 välisenä aikana.

- Kaikki toimialat: tietosuoja-asetuksen mukaiset tietopyynnöt yhteensä 0

7. Tietosuoja koskevat uhat

Nousiaisten kunnassa tiedostetaan, että kyberhyökkäyksiä tehdään jatkuvasti ja ne voivat myös kohdistua Nousiaisten kuntaan. Tämän vuoksi niihin varautuminen on tärkeää. Uudet kalastelukampanjat muuttuvat yhä älykkäämmiksi, jolloin niiden torjuminen on vaikeampaa. Sähköpostipalveluun liittyviä käyttäjätunnuksia on yritetty kalastella vuoden 2020 aikana selvästi aikaisempaa enemmän. Tämä ilmiö on näkynyt myös valtakunnallisella tasolla, muun muassa Kyberturvallisuuskeskuksen varoituksissa. Sähköposteihin liittyvä eritasoinen tietojenkalastelu voidaan arvioida yhdeksi suurimmaksi yksittäiseksi kuntaan vuonna 2020 kohdistuneeksi uhaksi. Erityisesti kesän 2020 aikana oli havaittavissa sähköpostitse saapuneita tietojenkalasteluyrityksiä.

Riskien osalta yhtenä haavoittuvuutena on poikkeamat, jotka johtunut inhimillisestä virheestä joko prosessissa tai yksittäisen henkilön työtehtävissä. Tietoturvallisuuden kehittä-

misessä tulee huomioida prosessien turvallisuus sekä haavoittuvuuksien inhimillinen ulottuvuus.

8. Tietosuojaloukkaukset

Tietosuojaloukkauksia, jotka olisivat vaatineet raportointia tietosuojavaltuutetun toimistolle ei ole tapahtunut 1.1.2020–31.12.2020 välisenä aikana.

Vähäisempiä tietosuojaloukkauksia, joista on kirjattu tietosuojarikkomus, ei myöskään tapahtunut 1.1.2020–31.12.2020 välisenä aikana.

Tietosuojavastaavalle on kuitenkin tullut Nousiaisten kunnan henkilöstöltä useita yhteydenottoja ja selvitettäviä asioita, joihin on yhteistyöllä löydetty vastaukset. Lisäksi osa kuntalaisyhteydenotoista on vaatinut tarkempaa jatkoselvittämistä, mutta nekin on saatu ratkaistua. Ilmi tulleita havaintoja ja niiden ratkaisuja on hyödynnetty myöhempien tietosuojavastaavan uutiskirjeiden esimerkkeinä.

9. Vuoden 2021 kehittämiskohteet

Tietosuojan osalta vuoden 2021 kehittämiskohteiksi on tunnistettu seuraavia osa-alueita:

1) Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojasaamisen kehittäminen

Tavoitteena on jatkaa henkilöstön tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden kehittämistä ja osaamisen kasvattamista uutiskirjeiden ja henkilöstökoulutusten kautta.

2) Varautuminen tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan

Tavoitteena on varautua tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan nykyistä paremmin, tiedottaa mahdolliset uhat ja pyrkiä järjestelmäteknisesti (esim. palomuri) vahvistamaan kunnan varautumista.